

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI
SZABÁLYZATA

Szeged, 2015. szeptember 28.

TARTALOMJEGYZÉK

Preambulum	1
I. Általános rendelkezések	1
A szabályzat hatálya	1
A szabályzat célja, követelményrendszere	1
II. Az eszközök bekerülési értéke	1
Speciális előírások	1
Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke	3
Saját előállítású immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke	3
Pénzügyi eszközök bekerülési értéke	4
Készletek bekerülési értéke	5
Pénzeszközök bekerülési értéke	5
Követelések bekerülési értéke	5
Kötelezettségek bekerülési értéke	5
IV. Az eszközök értékcsökkenése	6
Terv szerinti értékcsökkenés	6
Terven felüli értékcsökkenés	6
V. Eszközök értékvesztésének elszámolása	7
Általános előírások	7
Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztése	8
Készletek értékvesztése	8
Követelések (és adott előlegek) értékvesztése	9
Közhatalmi bevételekre vonatkozó követelések és az adók módjára behajtandó követelések értékvesztése	10
Pénzeszközök értékvesztése	10
VI. Értékhelyesbítés	10
VII. Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai	10
VIII. A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése	11
Általános szabályok	11
Immateriális javak, tárgyi eszközök értékelése	11
A tárgyi eszközök és immateriális javak üzembe helyezése dokumentálásának szabályai	12
Részesedések, tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékelése	13
Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök értékelése	13
Készletek értékelése	13
Követelések értékelése	13
Pénzeszközök értékelése	15
Időbeli elhatárolások értékelése	15
Saját tőke értékelése	15
Kötelezettségek értékelése	15
IX. Záró rendelkezések	16

Eszközök és Források Értékelési Szabályzat

Preambulum

A Szegedi Tudományegyetem (továbbiakban: Egyetem) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Szt.) 14. § (5) bekezdés b) pontjában, illetve az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet (továbbiakban: Áhsz.) 50. §-ában foglaltak alapján megalkotta az Eszközök és források értékelési szabályzatát (továbbiakban: Értékelési Szabályzat).

Jelen Értékelési Szabályzat az Egyetemre vonatkozó sajátos értékelési előírásokat tartalmazza, azokat a Szt. és Áhsz. vonatkozó előírásaival, illetve az Egyetem Számviteli Politikájában rögzítettekkel együttesen szükséges alkalmazni.

I. Általános rendelkezések

A szabályzat hatálya

1. A szabályzat hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi szervezeti egységére, továbbá az Egyetem tulajdonában, használatában lévő, a rendelkezésére bocsátott, működését szolgáló eszközökre és azok forrásaira.

A szabályzat célja, követelményrendszere

1. Az Egyetem Számviteli Politikájában rögzítette, hogy az Eszközök és források értékelési szabályzatát önálló szabályzatként készíti el.
2. Az Értékelési Szabályzat célja, hogy meghatározásra kerüljenek azok az értékelési irányelvek, módszerek, amelyekkel az Egyetem eszközeit és forrásait a számviteli rendszerben rögzíti.
3. Az Értékelési Szabályzat tartalmazza azokat az értékelési eljárásokat, amelyek tekintetében a Szt. és az Áhsz. választási lehetőséget biztosít az Egyetem számára, figyelembe véve az Egyetem sajátosságait.
4. Az Értékelési Szabályzat előírásainak egyértelműnek kell lenniük az összes alkalmazója tekintetében.

II. Az eszközök bekerülési értéke

Speciális előírások

1. A bekerülési érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában módosítani szükséges, amennyiben a különbözet jelentős összegű.
2. Amennyiben az Egyetem tulajdonába, kezelésébe az eszköz olyan gazdasági esemény útján kerül, melyet kötelezettségvállalás előzött meg (például beszerzés), akkor a kötelezettségvállaló felelősége, hogy az eszköz bekerülési értékét alátámasztó valamennyi dokumentumot eredeti vagy hitelesített másolati példányban eljuttassa az Egyetem Pénzügyi és Számviteli Irodájára.

3. Egyéb jogcímen történő eszköz-növekedések esetében (például térítésmentes átvétel, ajándék) az eszköz megszerzését tartalmazó szerződés vagy egyéb dokumentum aláírójának a kötelessége, hogy az eszköz bekerülési értékét alátámasztó valamennyi dokumentumot eredeti vagy hitelesített másolati példányban eljuttassa az Egyetem Pénzügyi és Számviteli Irodájára.
4. A vagyonnevelésbe vett eszközök esetében a bekerülési érték az átadónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonnevelésbe adónál az átadásig elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést az Egyetemnek nyilvántartásba kell vennie.
5. Amennyiben az Egyetem államháztartáson belüli szervezet részére vagyonnevelésbe ad eszközt, és a vagyonnevelésbe adott eszközt visszaveszi, akkor a visszavételkori bekerülési értéke az eszköznek a korábbi vagyonnevelésnél, tulajdonosnál kimutatott bruttó érték. A visszavételt követően az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést nyilvántartásba kell venni.
6. Az Egyetem a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonnevelési javaslat szerinti érték.
7. Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonnevelési javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.
8. Cseré útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.
9. A térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.
  - a) A piaci érték meghatározása során olyan módszert szükséges alkalmazni, amely számviteli oldalról is alátámasztható, módszertanilag dokumentálható (például várható eladási ár, összehasonlító árak módszere, utánpótlási érték, statisztikai index).
  - b) A piaci érték megállapításának alapját képező információk előkészítéséért, szolgáltatásáért a Pénzügyi és Számviteli Iroda, és az érték végső megállapításáért a kancellár a felelős.
10. A pénzügyi lízing keretében átadott, a részletfizetéssel, a halasztott fizetéssel értékesített és a szerződés szerinti feltételek teljesülésének megghiúsulása miatt később visszavett, a két időpont között a vevő által használt eszköz visszavételkori beszerzési értékeként az eszköz – a lízingbe adó, illetve az eladó által kiállított helyesbítő számlában rögzített – piaci értékét, legfeljebb az eredeti eladási árát kell figyelembe venni.
11. Importbeszerzés esetén a bekerülési érték a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítéskor) érvényes, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintérték.
12. Amennyiben a bekerülési érték az egységes rovatrend rovatához kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség összegében határozódik meg, a bekerülési értéket nem módosítja a teljesítéskor realizált árfolyamnyereség miatt a végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség csökkentése.
13. A külföldi pénzügyi értékre szóló részesedés, értékpapír bekerülési értékét a bekerülés napjára vonatkozó, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintérték alapján kell meghatározni. A külföldi pénzügyi értékre szóló követelések, kötelezettségek bekerülési értéke megegyezik a költségvetési számvitelben nyilvántartott követelés, végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség összegével.

Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke

1. Vételár, eladási ár: a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, általános forgalmi adót nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve az Szt. 50. § (3)¹ bekezdése szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot.
2. A vásárolt immateriális javak bekerülési értéke az egységes rovatrend K61. Immateriális javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.
3. A vásárolt, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök esetén a beruházás bekerülési értéke az egységes rovatrend K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése, K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése vagy K64. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára, kisajátítás útján szerzett ingatlan esetén a kártalanítás összege.
4. Az idegen vállalkozó által előállított, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök esetén a beruházás bekerülési értéke az eszköz létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az esz-
közhöz egyedileg hozzákapcsolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzem-
be helyezési munkáknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott együttes vételára.
5. A használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggésben idegen vállalkozó által végzett beruházás bekerülési értéke a bővített, megváltozott rendeltetésű, átalakított, megnövelt élettartalmú, teljesítőképességű eszköz üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig felmerült, az esz-
közhöz egyedileg hozzákapcsolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési munkáknak az egységes rovatrend (3) bekezdés szerinti rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.
6. A már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközökön idegen vállalkozó által végzett felújítási munkák esetén a felújítás bekerülési értéke az elhaszná-
lott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítása érdekében a felújítás befejezéséig felmerült, az esz-
közhöz egyedileg hozzákapcsolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési munkáknak az egységes rovatrend K71. Ingatlanok felújítása, K72. Informatikai eszközök felújítása, K73. Egyéb tárgyi eszközök felújítása rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.
7. Az ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek, tenyészállatok értékét növeli az azokhoz kapcsolódóan a pénzügyi számvitelben elszámolt befejezett felújítás értéke.

Saját előállítású immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke

1. A saját előállítású immateriális javak, illetve a saját előállítású rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök, továbbá a már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatá-

¹ A hitelviszonyt megtestesítő, kamatozó értékpapír bekerülési (beszerzési) értéke nem tartalmazhatja a [vétélár részét képező, továbbá a kibocsátási okiratban, a csereszerződésben, a vagyonfelosztási javaslatban meghatározott piaci, forgalmi, beszámítási érték részét képező] (felhalmozott) kamat összegét.

sával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével, felújításával összefüggő saját tevékenységben végzett munkák esetén a beruházás, felújítás bekerülési értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- a) az eszköz (termék) előállítás, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- b) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá
- c) az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- a) a közvetlen anyagköltséget,
  - b) a közvetlen személyi juttatási költséget,
  - c) a közvetlen személyi juttatási költségek bérjárulékait, szociális hozzájárulási adót,
  - d) az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).
2. Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét azok a költségek képezik, amelyek
    - a) a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek,
    - b) a szolgáltatás végzésével, nyújtásával, teljesítésével szoros kapcsolatban voltak, továbbá
    - c) a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.
  3. Az előállítási költségek között kell elszámolni – és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi – az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét, továbbá a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.
  4. Értékesítési költségeket és az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános költségeket – az eszközértékelés alapjául szolgáló – közvetlen önköltség nem tartalmazhat.

Pénzügyi eszközök bekerülési értéke

1. A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékét alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor, a társaság átalakulásakor, beolvadásakor az Szt. 49. § (3), (4), (6) és (7) bekezdése szerint kell meghatározni, alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor egyezően az egységes rovatrend K65. Részesedések beszerzése vagy K66. Meglévő részesedések növeléséhez kapcsolódó kiadások rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeggel.

A fentiekben hivatkozott Szt. előírásai értelmében:

- a) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke vásárláskor a részvényekért, üzletrészekért, egyéb társasági részesedésekért fizetett ellenérték (vétélár), cégvásárláskor – üzleti vagy cégérték, illetve negatív üzleti vagy cégérték kimutatója esetén – az üzleti vagy cégértékkel csökkentett, a negatív üzleti vagy cégértékkel növelt ellenérték (vétélár).
- b) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben.
- c) Gazdasági társaság átalakulása, egyesülése, szétválása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonszármérvéle szerinti – saját tőke összege (kiválás esetén a kiválással létrejött gazdasági társaság végleges vagyonszármérvéle szerinti saját tőke összege).

- d) Gazdasági társaság beolvadása esetén a külső tulajdonosnál a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonomérlege szerinti – saját tőke összege.
2. A vásárolt hitelviszonyt megtestesítő értékpapír bekerülési értéke az egységes rovatrend K9121. Forgatási célú belföldi értékpapírok vásárlása, K9122. Befektetési célú belföldi értékpapírok vásárlása rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.
Az Egyetem nem rendelkezik hitelviszonyt megtestesítő értékpapírral.

Készletek bekerülési értéke

1. A vásárolt anyagok bekerülési értéke az egységes rovatrend K311. Szakmai anyagok beszerzése, K312. Üzemeltetési anyagok beszerzése és – a reprezentációs készletek, üzleti ajándékok beszerzésével kapcsolatosan – a K123. Egyéb külső személyi juttatások rovatokhoz, a vásárolt áruk bekerülési értéke a K313. Árubeszerzés rovatához kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.
2. A befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek, állatok bekerülési értéke a következő előállítási érték:
- a) a saját előállítású immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értékénél bemutatott bekerülési érték.

Pénzeszközök bekerülési értéke

1. A forint pénzeszközök bekerülési értéke a befizetett, jóváírt forintösszeg.
2. A valutapénztárba bekerülő valutakészlet és a devizaszámlára kerülő deviza bekerülési értéke a bekerülés napjára vonatkozó, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.
3. Ha Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján -, a választott hitelintézet vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a hitelintézet által jegyzett deviza devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlagán vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.

Követelések bekerülési értéke

1. Az adott előlegek bekerülési értéke az átutalt vagy megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.
2. A követelések bekerülési értéke az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.

Kötelezettségek bekerülési értéke

1. A kapott előlegek bekerülési értéke az átutalt, megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.
2. A kötelezettségek bekerülési értéke az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

IV. Az eszközök értékcsökkenése

Terv szerinti értékcsökkenés

1. Az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. A hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogja az Egyetem.
2. Figyelembe véve az Egyetem tevékenységét, az immateriális javaknál és tárgyi eszközöknél alkalmazott maradványérték 0 forint.
3. Az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – vagy a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott vállalkozási tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontja az eszköz szokásos tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának a kezdő időpontja. Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.
4. Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.
5. Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő, a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet bekerülési (beszerzési) értéke után, és az üzembe nem helyezett beruházásnál. Továbbá nem szabad terv szerinti értékcsökkenést elszámolni az olyan eszközöknél, amely értékéből a használat során sem veszít, vagy amelynek értéke – különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő.
6. Az értékcsökkenés elszámolása az immateriális javak, a tárgyi eszközök után negyedévente, a negyedéves könyvviteli zárlat keretében történik. Az értékcsökkenések számszerűsítése naptári napra történik.
7. A 200 ezer Ft egyedi értéket nem meghaladó bekerülési értékű vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök (továbbiakban: kisértékű eszközök) bekerülési értéke az üzembe helyezést, használatba vételt követően, legkésőbb a negyedéves könyvviteli zárlat során terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolandó.
8. Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa
  - a) vagyoni értékű jogoknál 16% vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs,
  - b) szellemi termékeknél 33%.
9. A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni.
10. Az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokéval, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik.

Terven felüli értékcsökkenés

1. Az immateriális javak, tárgyi eszközök után terven felüli értékcsökkenést abban az esetben szükséges elszámolni, amennyiben
  - a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) az Egyetem tevékenységének változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan,
  - b) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

2. Amennyiben a terven felüli értékcsökkenés alkalmazása miatt az immateriális javak, tárgyi eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (terven felüli értékcsökkenés) okai már nem illetve csak részben állnak fenn, a már elszámolt terven felüli értékcsökkenést meg kell szüntetni, – a megbízható és valós összkép érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb eredményszemléletű bevételekkel szemben vissza kell értékelni (visszaírás). A terven felüli értékcsökkenés visszairását az üzleti év (a költségvetési év kezdetétől a mérleg fordulónapjáig terjedő időtartam, továbbiakban: költségvetési év) mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.
3. Amennyiben az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen meghaladja az immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbség összegével csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés összegét az egyéb eredményszemléletű bevételekkel szemben.
4. A 3. pont szerinti különbözettel a könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételekor számításba vett értékéig – immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszaírás összege). A visszaírás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként.

V. Eszközök értékvesztésének elszámolása

Általános előírások

1. A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, a készletek, a meghatározott pénzeszközök és a követelések – a közhatalmi bevételek kivételével – a beszámolás évének utolsó napján meglévő állománya után meghatározott feltételek teljesülése esetén értékvesztést kell elszámolni.
2. Amennyiben az elszámolt értékvesztés miatt az 1. pont szerinti eszközök mérlegkészítéskor meglévő könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (értékvesztés elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, az elszámolt értékvesztést meg kell szüntetni, az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével. Ennek során – a megbízható és valós összkép érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított bekerülési értékére történik a visszaértékelés. A visszaírást az adott eszközt érintően az egyéb eredményszemléletű bevételekkel szemben, illetve a részesedések, értékpapírok, bankbetétek, meghatározott pénzeszközök esetében a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként kell könyvelni.
3. Amennyiben az egyedi eszköz mérlegkészítéskor meglévő piaci értéke jelentősen meghaladja a korábban elszámolt értékvesztést is figyelembe véve a könyv szerinti értéket, akkor a különbség összegével csökkenteni kell az elszámolt értékvesztés összegét és az egyéb eredményszemléletű bevételekkel szemben, a részesedések, értékpapírok, bankbetétek, meghatározott pénzeszközök értékvesztésénél a pénzügyi műveletek ráfordításainak csökkentésével növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét.
4. A 3. pont szerinti különbözettel a könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételekor számításba vett értékéig kell növelni (visszaírás összege). A visszaírás összege nem lehet több, mint a korábban értékvesztésként elszámolt összeg.
5. Az értékvesztés elszámolására – a közhatalmi bevételek kivételével – az éves könyvviteli zárlat keretében kerül sor. Az értékvesztés visszairását a költségvetési év mérleg-fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.
6. A devizában fennálló tételek esetében az értékvesztés elszámolására az eredeti devizaösszegben kerül sor, melyet a bekerülési értékkor érvényes devizaárfolyamon szükséges forintosítani, majd ezt követően kell végrehajtani, év végi devizás tételek árfolyam átértékelését követően.
7. Az értékvesztés elszámolását minden esetben dokumentálni szükséges.
8. Az eszközökhöz kapcsolódó értékvesztés elszámolásának engedélyezése az Egyetem kancellárjának hatáskörébe tartozik, melyet a gazdasági szervezet főigazgatójára ruházhat át.

Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztése

1. A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.
2. A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:
  - a) a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját,
  - b) a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
  - c) a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi értékre szóló befektetés esetén a költségvetési év mérleg fordulónapjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forintértéket.
3. Amennyiben az 1. pont szerinti befektetésnek a 2. pont figyelembevételével meghatározott, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzési értéket.
4. A külföldi pénzügyi értékre szóló, tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél az értékvesztés összegét, illetve az értékvesztés visszairását devizában kell megállapítani, majd a nyilvántartási devizaárfolyamon kell azt forintra átszámítva a pénzügyi műveletek ráfordításai között, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként elszámolni. Ezt követően kell az Áhsz. 21. § alapján jelen Szabályzat VII. fejezete szerinti árfolyamváltozás hatását megállapítani.
5. A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedések értékeléséhez szükséges dokumentumok felsorolását, illetve ezen dokumentumok rendelkezésre bocsátásának határidejére vonatkozó előírásokat az Értékelési Szabályzat VIII. fejezete tartalmazza.

Készletek értékvesztése

1. Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.
2. A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétséggé vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyag-áron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.
3. Az értékvesztés összege a – fajlagosan kis értékű – készleteknél az Egyetem kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható.
4. Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.

Követelések (és adott előlegek) értékvesztése

1. A vevő, az adós minősítése alapján a költségvetési év mérleg-fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.
2. Az Áhsz 1.§ (1) 6.pontja szerint követelésnek minősülnek a jogszabályból, jogerős bírói végzésből, ítéletből vagy hatósági határozatból, szerződésből – ideértve a vásárolt és a térítés nélkül átvett követelést is – jogszerűen eredő fizetési igény, amelyet a kötelezett elismert és – ellenszolgáltatást is tartalmazó szerződés esetén – a másik fél már teljesített, ilyennek minősül a bevallás alapján megállapított közhatalmi bevételre irányuló, valamint az olyan követelés is, amelyet a kötelezett vitat, de jogszabály alapján azt a fellebbezésre vagy perindításra tekintet nélkül teljesítenie kell.
3. A követelések működési célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, a követelések felhalmozási célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, és Kincstárnál vezetett fizetési számlák után értékvesztés nem számolható el.
4. Az egyedi értékelés alá vont követelések értékvesztések elszámolása elsősorban a követelés esedékességének figyelembe vételével, az alábbi irányelv szerint történik:
  - a) félévet (183 napot) meg nem haladó tartozások esetében nem számol el értékvesztést az Egyetem,
  - b) a félévet meghaladó, de az egy évet el nem érő tartozások (184–365 nap) esetében az értékvesztés elszámolásánál 50% az elszámolandó értékvesztés,
  - c) az egy évet meghaladó tartozások (366 naptól) teljes egészében (100%) elszámolásra kerülnek.Az egyedi értékelés során a fentiekben leírt irányelvek mellett a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információkat is figyelembe szükséges venni.
5. Az adott (dolgozóknak folyósított) lakás célú kölcsönök értékvesztéseinek elszámolása a pénzügyintéztől származó kimutatások alapján az alábbi mutatók alkalmazásával történik:
  - a) Hátralékos napok száma = (hátralék összege / törlesztő részlet) x 30
  - b) A kölcsön lejárat ideje és az éves költségvetési beszámoló fordulónapja (december 31.) között eltelt napok száma.Az előző két mutató közül a nagyobb alapján történik az értékvesztés elszámolása, a 4. pontban meghatározott %-ok szerint.
6. Az adósok, vevők minősítése során vizsgálni kell a vevő, adós jövedelmi helyzetét, fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát, továbbá annak lehetőségét milyen mód van a szerződés alapján garancia érvényesítésére, folyamatban van-e csőd-, felszámolási eljárás az érintettel szemben, a követelés milyen mértékű megtérülésével lehet számolni. A minősítés során a köztudomású, illetve az elérhető nyilvános adatokra lehet támaszkodni.
7. Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén az Áhsz. 21. § szerinti árfolyamon számított) értékét.
8. A követelések eredeti, nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén az Áhsz. 21. § szerinti árfolyamon számított) értékét, a költségvetési évben elszámolt, illetve visszaírt, a halmozottan elszámolt értékvesztés összegét – legalább a mérleg tételek szerinti megbontásban – a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.
9. Az egyedi értékelés alá vont követelések esetében az éves könyvviteli zárlat keretében szükséges elvégezni az értékvesztés elszámolását, illetve visszaírását.
10. A követelések minősítésének elvégzéséért a gazdasági igazgató iránymutatása mellett a Pénzügyi és Számviteli Irodavezető a felelős, felhasználva a szervezeti egységek által szolgáltatott adatokat.
11. A követelések értékvesztésével kapcsolatos értékeléséhez szükséges dokumentumok listáját, azok kiértékelési módját az Értékelési Szabályzat VIII. fejezete tartalmazza.

Közhatalmi bevételekre vonatkozó követelések és az adók módjára behajtandó követelések értékvesztése

1. Az Egyetem a közhatalmi bevételek és az adók módjára behajtandó követelések értékelése során az értékvesztés összegének a meghatározásakor az egyszerűsített értékelési eljárással él, az értékvesztés összegének meghatározása a kötelezettek együttes minősítése alapján, azok csoportos értékelésével történik.
2. Az egyszerűsített értékelési eljárás során az értékvesztést negyedévente, a tárgynegyedév utolsó napján fennálló, pénzügyileg nem rendezett közhatalmi bevételekre vonatkozó követelések és az adók módjára behajtandó kis összegű követelések után kell elszámolni.
3. Az egyszerűsített értékelési eljárás során az egyes minősítési kategóriákhoz rendelt, a várható megtérülésre vonatkozó százalékos mutatók meghatározását a követelés-beszedés eredményének előző költségvetési év(ek)re vonatkozó adatai alapján kell kialakítani. Az egyes minősítési kategóriákhoz rendelt százalékos mutatókat évente felül kell vizsgálni.
4. A százalékos mutatók kialakítását, a követelés-beszedés eredményeinek előző évekre vonatkozó tapasztalati adatok megállapítását a következők szerint szükséges dokumentálni:
  - a) a besorolásnál figyelembe kell venni a költségvetési év utolsó napján a késedelem napjainak számát a következő bontásban
    - i. legfeljebb 90 napos,
    - ii. 91–180 napos,
    - iii. 181–360 napos,
    - iv. 360 napon túli,
  - b) az értékvesztés elszámolása alapjául értékelési (minősítési) lapot kell készíteni, melyet az értékelést végzőnek, és a Pénzügyi és Számviteli Irodavezetőnek alá kell írnia,
  - c) a százalékos mutatóknak ki kell fejezniük a kötelezett fizetési hajlandóságát, készségét, melyeket évente felül kell vizsgálni.
5. A százalékos mutatók meghatározásáért, évenkénti felülvizsgálatért a gazdasági igazgató felelős, a gazdasági szervezet főigazgatójának jóváhagyása mellett.

Pénzeszközök értékvesztése

1. A pénzeszközöknél az értékvesztést akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja a számlatulajdonos Egyetemnek maradéktalanul a rendelkezésére bocsátani.
2. Nem lehet értékvesztést elszámolni a Magyar Államkincstár által vezetett fizetési számlák esetében.

VI. Értékhelyesbítés

1. Az Egyetem a döntése alapján nem él az értékhelyesbítés lehetőségével.

VII. Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai

1. A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
2. Ha Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján -, a választott hitelintézet vagy a

Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a hitelintézet által jegyzett deviza devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlagán vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.

3. A külföldi pénzürtékre szóló részesedések, értékpapírok, a valutapénztárban lévő valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, valamint a követelések és kötelezettségek – egyezően a költségvetési számvitelben meghatározott értékkel – mérlegben szereplő értékét a mérleg fordulónapjára vonatkozó, az 1. és 2. pont szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.
4. Külföldi pénzürtékre szóló követelésre vonatkozó teljesítést az 1. és 2. pont szerinti devizaárfolyam forintértékén kell nyilvántartásba venni. Külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségvállalásra, más fizetési kötelezettségre vonatkozó teljesítést, ha az devizaszámláról devizában vagy valutapénztárból valutában történik, a valuta, deviza nyilvántartási árfolyamán kell nyilvántartásba venni.

VIII. A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése

Általános szabályok

1. Az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve az Egyetem által ellátott tevékenységek folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.
2. Az előző költségvetési év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell.
3. Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező készleteknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron történő értékelés alkalmazott az Egyetemenél.
4. A mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált.
5. A terven felüli értékcsökkenés, illetve értékvesztések esetében tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll. A különbség tartósnak minősül – fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.
6. Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, értékpapírokat, készleteket csoportosan tartja nyilván az Egyetem. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.

Immateriális javak, tárgyi eszközök értékelése

1. A nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközként olyan eszközt lehet kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet tartósan, legalább egy éven túl szolgálja. Az eszközöket rendeltetésük, használatuk alapján kell a nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök vagy forgóeszközök közé sorolni.
2. Ha az eszközök használata, rendeltetése megváltozik, azok besorolását módosítani kell.
3. A várható használati idő alapján történő besorolás a kötelezettségvállaló feladata, a besorolást a rendelkezésre álló információ alapján a Pénzügyi és Számviteli Iroda ellenőrzi.

4. A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.

A tárgyi eszközök és immateriális javak üzembe helyezése dokumentálásának szabályai

1. Az immateriális javak, tárgyi eszközök állománynövekedésének dokumentálására a mindenkori ügyviteli rendszerből nyomtatott Állományba vételi bizonylat, Üzembe helyezési bizonylat, valamint ingatlanok, járművek és szakhatósági engedélyhez kötött gépek, berendezések állománynövekedése esetén, az üzembe helyezési jegyzőkönyv együttesen szolgálnak.
2. Az Állományba vételi, üzembe helyezési bizonylat kötelezően tartalmazza:
  - a) az eszköz pontos megnevezését, azonosító adatait,
  - b) eszköz állományba vételének jogcímét,
  - c) a bizonylat számát,
  - d) az eszköz mérlegbesorolását, főkönyvi csoportját, eszköz csoportját,
  - e) az analitikus nyilvántartás egyéb paramétereit,
  - f) az eszköz leltár helyét, leltárfelelősét,
  - g) az eszközzel együtt beszerzett tartozékok részletes jegyzékét,
  - h) az eszköz bekerülési értékét,
  - i) az eszköz beszerzéséhez kapcsolódó számla adatokat (kötelezettségvállalás adatai),
  - j) alkalmazott értékcsökkenési módszert, maradványértékét
  - k) az eszköz műszaki jellemzőit,
  - l) a beszerzés időpontját,
  - m) az üzembe helyezés időpontját,
  - n) elidegeníthetőségre vonatkozó információt,
  - o) a kapcsolódó költségek témaszám/szakfeladat szerinti bontását,
  - p) eszközátvételének adatait (keltezés, átvevő neve, aláírása)
  - q) bizonylat kiállítójának nevét, aláírását, a rögzítés dátumát,
  - r) későbbi aktiválás esetén, annak indoklását, várható időpontját.
3. Állományba vételi, Üzembe helyezési bizonylatot minden esetben kell készíteni.
4. Utólagos aktiválás, üzembe helyezés esetén – minden esetben – Üzembe helyezési jegyzőkönyvet kell készíteni.
5. Az immateriális javak, tárgyi eszközök aktivált bruttó értékében történő változásokor Értékváltozási bizonylatot kell készíteni.
6. Az Értékváltozási bizonylat kötelezően az alábbi elemeket tartalmazza:
  - a) az eszköz pontos megnevezését, azonosító adatait,
  - b) eszköz érték módosításának jogcímét,
  - c) a bizonylat számát,
  - d) az eszköz mérlegbesorolását, főkönyvi csoportját, eszköz csoportját,
  - e) az analitikus nyilvántartás egyéb paramétereit,
  - f) az eszköz leltár helyét, leltárfelelősét,
  - g) az eszköz bruttó érték változásának összegét,
  - h) az eszköz megváltozott bruttó értéke miatt az értékcsökkenés változásának összegét,
  - i) az eszköz beszerzéséhez kapcsolódó számla adatokat (kötelezettségvállalás adatai),
  - j) alkalmazott értékcsökkenési módszert, maradványértékét
  - k) az érték módosítás időpontját,
  - l) bizonylat kiállítójának nevét.

Részesedések, tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékelése

1. A mérlegben a részesedéseket, tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.
2. A tartós részesedések értékeléséhez szükséges információkat és dokumentumokat, és az ez alapján elvégzett értékelést, az Egyetem Létesítménygazdálkodási Igazgatóságának Vagyongazdálkodási Irodája bocsátja a Költségvetési és Kontrolling Iroda rendelkezésére. A szükséges dokumentumok minimálisan a gazdasági társaságok előzetes főkönyvi kivonata, melyet a tárgyévet követő év január 31-ig szükséges a Költségvetési és Kontrolling Iroda rendelkezésére bocsátani, valamint a gazdasági társaságok végleges beszámolója, amelyet a gazdasági társaságokra vonatkozó törvényi beszámolási határidőt követő 15 napon belül szükséges beszerezni.
3. A mérlegben az értékpapírok között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt a bekerülési értéken lehet kimutatni mindaddig, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan a névértéket és a felhalmozott kamatot megfizeti.

Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök értékelése

1. Az Egyetem nem rendelkezik koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközökkel.

Készletek értékelése

1. A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.
2. A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket, növedék-, hízó és egyéb állatokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

Követelések értékelése

1. A mérlegben a követeléseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.
2. A követelések mérleg-fordulónapi értékelésével kapcsolatban a következő feladatokat szükséges elvégezni:
  - a) el nem ismert követelések kivezetés,
  - b) behajthatatlan követelések kivezetése,
  - c) az elengedett követelések kivezetése (amennyiben a jogszabályok lehetővé teszik),
  - d) értékvesztések elszámolása, illetve az elszámolt értékvesztések visszaírása
  - e) a külföldi pénzürtékre szóló követelések mérleg-fordulónapi értékeléséből adódó árfolyamkülönbségek elszámolása.
3. A követelések kimutatásának, állományba vételének, mérlegben történő szerepeltetésének alapvető követelménye, hogy elismert legyen. Az egyenlegközlő levél a követelések leltározásának alapbizonylata.
A vevőkövetelésekre vonatkozó egyenlegközlő leveleket a tárgyévet követő január 31-ig meg kell küldeni az érintett partnerek részére, ez a Pénzügyi és Számviteli Iroda feladata.
4. A vevő által történő elismerés feltételei, dokumentumai:
  - a) szerződésen alapuló követelésnél a partner nem kifogásolja meg a számlát, a teljesítéssel kapcsolatban sem minőségi, sem mennyiségi kifogást nem emel és

- b) a mérleg-fordulónapra vonatkozóan a vevő által elfogadott egyenlegközlő levél (a vevő által elfogadottnak minősül, ha a levélre elfogadó válasz érkezik), vagy
  - c) a mérlegforduló napját követő, de a beszámoló készítését megelőző időpontban történő pénzügyi teljesítés a vevő, adós részéről, vagy
  - d) a felszámoló által megküldött „hitelezői igény visszaigazolás”,
  - e) jogszabályon alapuló követelések esetében érvényes jogszabály, határozat biztosítja az elismertséget, a dokumentálhatóságot, még akkor is, ha az adós vitatja azt.
5. A pénzügyi realizálhatóság tekintetében a vevőkkel, adósokkal szembeni követeléseket a beszámoló készítés során minősíteni kell:
- a) teljes értékű követelés feltételei: lásd 4. pont,
  - b) határidőn túli követelés esetén a teljes értékű követelésre vonatkozó feltételek fennállnak, azzal a különbséggel, hogy határidőn belül nem történik meg a kiegyenlítés,
  - c) kétes követelésnél a teljes értékű követelés feltételei csak részben állnak fenn.
6. Az el nem ismert követelésekkel kapcsolatos eljárási szabályok:
- a. amennyiben a követelés jogos, akkor a vevő analitikát vezető egység elutasítja a vevő/adós kifogását, továbbá erről határozatot hoz és egyben újra felszólítja a teljes vagy részbeni összeg megfizetésére,
  - b. ha a követelés a vevő/adós kifogása alapján nem jogos akkor, arról határozatot hoz (a határozat szigorú számadású bizonylat) a vevő analitikát vezető szervezeti egység és ezen bizonylat alapján a követelést ki kell vezetni a könyvekből.
7. Az Egyetem a könyveiben és a könyvviteli mérlegében nem szerepeltethet olyan követeléseket, amelyek pénzügyi teljesülésére már nincs esély, az ilyen követeléseket behajthatatlan követésként ki kell vezetni a könyvekből, le kell írni. Ez a leírás azonban nem tekinthető követelésről való lemondásnak, a követelés elengedésének.
8. Behajthatatlan az a követelés:
- a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi,
  - b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
  - c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
  - d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
  - e) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
  - f) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült,
  - g) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében – az olyan követelés, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással vagy a végrehajtással kapcsolatos ráfordítások nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével, és
  - h) az olyan követelés, amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása igazoltan nem járt eredménnyel.
9. A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani és dokumentálni kell.
10. A követelés behajthatatlannak minősítéséről, illetve a kivezetés tényéről a kancellár dönt, a Vagyongazdálkodási Iroda, illetve a Klinikai Központhoz tartozó követelések esetében a Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Stratégiai Igazgatóság Jogi Osztályának és a Vagyongazdálkodási Irodának a jogi állásfoglalása alapján. A behajthatatlanság tényének megállapíthatóságát követő 15 napon belül írásbeli javaslatot kell készíteni, melyet a kancellár hagy jóvá. A Klinikai Központhoz tartozó követelések esetében a leírási javaslatot a Vagyongazdálkodási Iroda előzetesen véleményezi. A kancellári jóváhagyást követően a Pénzügyi és Számviteli Iroda soron kívül intézkedik a követelés kivezetéséről. A kancellár az e pontban felsorolt jogköreit vezetői megbízásban a gazdasági szervezet főigazgatójára ruházhatja át.
11. A követelések hatékony érvényesítése érdekében az Egyetem 3 szintű követeléskezelési rendszert működtet, mely „pénzügyi”, „jogi” és „ügyvédi” szakaszok alkotnak.

12. Az Egyetemnek követeléséről lemondania csak törvényben meghatározott esetekben és módon lehet. Az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt el nem érő kis összegű követelést behajtásra előírni nem kell.
13. A hallgatókkal szembeni követelésekre alkalmazott speciális eljárásrend:
  - a) Hallgatókkal szembeni követelések: A követelések nyilvántartására a hallgatói nyilvántartó rendszer szolgál, így a követelések listázása is e rendszerből történik, a Hallgatói Szolgáltató Iroda által. A követelések érvényesítésével kapcsolatos feladatok a Hallgatói Szolgáltató Irodát terhelik. A lejárt hallgatói fizetési kötelezettségek esetében a Hallgatói térítési és juttatási szabályzatban foglalt szankciókat kell alkalmazni.
  - b) A hallgatói követelések elismerését alátámasztó dokumentáció a hallgató által elfogadott egyenlegközlő levél, amely a hallgatói nyilvántartó rendszeren keresztül kerül kiküldésre.
  - c) A hallgatói nyilvántartó rendszerből a hallgatói követelésekkel kapcsolatos adatszolgáltatás negyedévente történik a Pénzügyi és Számviteli Iroda felé.
  - d) A hallgatókkal szembeni követelések év végi értékelésekor a követelésekre vonatkozó értékelési elvek alkalmazandók.
14. Az adott kölcsönökre alkalmazott eljárásrend:
  - a) Az adott kölcsönök név szerinti részletes kimutatását negyedévente az adott pénzügyi intézet bocsátja rendelkezésre. A kimutatások az Egyetem adott egyetemi karához érkeznek be.
  - b) A követelések érvényesítése érdekében elsődlegesen az Egyetem azon egysége jár el, ahol az adott lakáskölcsön-alap kihelyezésnek központi ügyintézője zajlik.
15. Az Egyetem követeléskezelésének részletszabályait a SZTE Követeléskezelési eljárásrendje tartalmazza.

Pénzeszközök értékelése

1. A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

Időbeli elhatárolások értékelése

1. Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.
2. A Szt. 45. § (1) bekezdés a) pontja és az Áhsz. 28. § (4) bekezdése szerinti a fejlesztési célú támogatásokhoz kapcsolódó passzív időbeli elhatárolások könyvelését az év végi zárlati tevékenységek keretében kell végrehajtani.

Saját tőke értékelése

1. A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Kötelezettségek értékelése

1. A kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

IX. Záró rendelkezések

1. Jelen szabályzatot a Szenátus 2015. év szeptember hó 28. napján hozott 177/2015. számú határozatával elfogadta.
2. Jelen Szabályzat a kihirdetés napján lép hatályba. Rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. Kihirdetésnek minősül az Egyetem központi honlapján elérhető Egyetemi Értesítőben történő közzététel. A szabályzat a következő linken érhető el folyamatosan: <http://www.u-szeged.hu/egyetem/szabalyzatok>.
3. Jelen Szabályzat hatályba lépésével hatályát veszti a Szenátus 158/2012. Szenátus határozattal elfogadott szabályzat hatályát veszti.

Szabó Gábor s. k.
rektor

Devecz Miklós s. k.
kancellár